

Sisäministeriön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muutoksiksi lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi

Sisäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muuttamisesta lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi. Esityksen tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten mielenterveyden häiriöiden ehkäisyn ja hoidon sekä mielenterveyden tuen saatavuutta perusterveydenhuollossa ja sosiaalihuollon perustason palveluissa ja vahvistaa vaikuttavaksi todettujen psykososiaalisten interventioiden käyttöä sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Esitys koskee myös vastaanottopalveluiden piirissä olevia kansainvälistä suojelua hakevia ja tilapäistä suojelua saavia lapsia ja nuoria sekä alaikäisiä ihmiskaupan uhreja, joilla ei ole kotikuntaa. Heillä on vastaanottolain nojalla oikeus saada terveydenhuoltopalveluita samoin perustein kuin henkilöllä, jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa. Tällä hetkellä noin neljäsosa vastaanottopalveluiden piirissä olevista henkilöistä on lapsia. Esitetty lainsäädäntö koskisi alaikäisten lasten lisäksi myös alle 23-vuotiaita nuoria. Esitystä tarkennettaessa on hyvä huomioida, että kansainvälistä suojelua hakevalla aikuisella on vastaanottolain mukaan oikeus ainoastaan välttämättömään terveydenhuoltoon.

Vastaanottopalveluiden järjestämisestä vastaa se vastaanottokeskus, jonka asiakkaaksi kansainvälistä suojelua hakeva tai tilapäistä suojelua saava rekisteröidään. Vastaanottokeskusten käytännön toimintaa ohjaa, kehittää ja valvoo Maahanmuuttovirasto. Valtio korvaa vastaanottopalveluista aiheutuvat kustannukset talousarvionsa rajoissa.

Vastaanottokeskukset järjestävät vastaanottopalveluina sosiaali- ja terveydenhuollon. Tarvittaessa asiakas ohjataan keskuksen ulkopuolisiin terveydenhuoltopalveluihin ja mielenterveyden hoidon piiriin. Vastaanottokeskusten on kuitenkin ollut haastavaa järjestää tarvittavia mielenterveyspalveluita vastaanottokeskuksen ulkopuolisesta palvelujärjestelmästä. Tämä on johtunut sekä palveluiden yleisestä saatavuudesta, mutta myös vastaanottokeskusten asiakaskunnan erityistarpeista, joihin sekä yksityisen että julkisen terveydenhuollon on ollut vaikeaa vastata. Osin tästä johtuen Maahanmuuttovirasto on kehittänyt vastaanottojärjestelmän mielenterveystyötä, ja henkilöstöä on perehdytetty lapsia, nuoria ja perheitä tukeviin

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

mielenterveystyön menetelmiin. Näitä menetelmiä on myös kehitetty vastaamaan paremmin vastaanottopalveluissa olevien tarpeisiin.

Esityksessä todetaan, että lasten, nuorten ja perheiden tarpeisiin voitaisiin pääosin vastata jatkamalla vastaanottokeskusten henkilöstön perehdyttämistä ja vastaanottokeskusten mielenterveystyön kehittämistä. Lisäksi todetaan, että joitakin lisäkustannuksia voisi kuitenkin aiheutua psykososiaalisten menetelmien kokonaisuuden laajentamisesta. Esityksessä ei tarkenneta, mitä tämä tarkoittaisi käytännössä.

Esityksen tavoitteet ovat kannatettavat. Ennaltaehkäisevillä toimilla, hoidolla ja tuella voidaan vaikuttaa oleellisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin. Samanaikaisesti tulisi kuitenkin varmistaa, että hoitotakuu ei syö resursseja muulta mielenterveystyöltä tai terveydenhoidolta. Lisäksi tulisi tarkentaa, miten hoitotakuun toteuttamiseksi varaudutaan riittävään määrään riittävän koulutettuja työntekijöitä, kun jo tällä hetkellä palveluiden saaminen on osin haasteellista. Hoitotakuun toteutumisen ja hoitotakuun vaikutusten osalta on erityisen tärkeää huomioida, että sekä hyvinvointialueisiin että vastaanottojärjestelmään kohdistuu tällä hetkellä voimakkaita leikkauspaineita.

Erityisasiantuntija

Tiina Järvinen

Osastopäällikkö

Minna Hulkkonen

Liitteet

Jakelu

SM HKO Hallinto- ja kehittämisosasto

Tiedoksi

VN/14092/2024-SM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: